

Puhdistuspalvelut

Versio: 31.1.2020

Hankinnan kohde	
Puhdistuspalvelut	
Keskeiset vaikutukset	
<ul style="list-style-type: none">• Veden kulutus• Tietyistä puhdistusaineista tai ainesosista aiheutuvat haitalliset vaikutukset ihmisten terveyteen ja ympäristöön.• Tiettyjen tuotannossa käytettävien aineiden haitalliset vaikutukset vesielioihin. Vesistöjen rehevöityminen ja veden laadun heikkeneminen.• Terveydelle haitallisiksi luokiteltujen aineiden kielteiset vaikutukset ihmisen terveyteen.• Tuotanto- ja pakkausjätteen muodostuminen.• Työperäisen hyväksikäytön riski.	
Tavoitteet	Ohjaavat dokumentit
<ul style="list-style-type: none">• Päästöjen vähentäminen ja energiatehokkuus• Kemikaalien ja haitallisten aineiden vähentäminen• PVC:n vähentäminen• Jätteiden vähentäminen ja kierrätys• Muiden ympäristövaikutusten vähentäminen• Sosiaalisen vastuun huomioiminen	<p>Alla esitetyt ehdotukset hankinnan vaatimuksiksi ja vertailuperusteiksi perustuvat näihin dokumentteihin.</p> <ul style="list-style-type: none">• EU 2016: Ympäristöä säästäviä hankintoja – Käsikirja ympäristönäkökohtien huomioon ottamisesta julkisissa hankinnoissa• Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat EU:n kriteerit: Sisätilojen siivouspalvelut (2018)• Motivan tietopankki 2016: Hankintaohje puhdistuspalveluille• Joutsenmerkki 2017: Opas ympäristömerkkien käyttämiseen julkisissa hankinnoissa• Heuni 2018: Opas yrityksille ja työnantajille riskienhallintaan erityisesti alihankintaketjuissa - Työvoiman hyväksikäytön ja ihmiskaupan ennaltaehkäisy Suomessa

Vastuullisuusnäkökohtien sisällyttäminen hankintaan

Ohjaavista dokumenteista on poimittu tähän hyviä esimerkkejä. Vastuullisuusnäkökohdat voi siis sisällyttää hankintaan valitsemalla alla esitetyistä vaihtoehdoista. On hyvä huomioida, että markkinatilanteet, hankinnan kohteet ja olosuhteet vaihtelevat alueittain. Hankintayksikön tulee tarkistaa kriteerit ja asettaa aina itse niiden taso omien tavoitteiden ja markkinakartoituksen perusteella. Hankinnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi voi määritellä muitakin vaatimuksia, vertailuperusteita tai sopimusehtoja.

Turvallisuus

Vaatus	Todentaminen
Perustaso	
Kemiallisten tuotteiden käsittely: Yrityksellä tulee olla selkeä ja helppotajuinen ohjeistus henkilökunnalle koskien kemiallisten tuotteiden annostelua ja käyttöä sopimuskohteessa.	Toimittaja toimittaa (esim. sopimuskauden alkaessa) kirjallisen selvityksen ohjeistuksesta.

Ympäristövastuu


Vaatus	Todentaminen
Perustaso	
Palvelun tuottamiseen käytettävät puhdistustuotteet: Tyypin 1 ympäristömerkityt tuotteet: Esimerkki: Puhdistusaineiden, joita käytetään sopimukseen liittyvien tehtävien suorittamiseen, on oltava kovien pintojen puhdistusaineita koskevien EU-ympäristömerkin [kriteeridokumentin nro] tai Joutsenmerkin [kriteeridokumentin nro] arviointiperusteet täyttäviä. <i>Huom: On hyvä huomioida, että sairaanhoitopiireillä on tarve käyttää myös erikoispuhdistus- ja desifiointiaineita, jotka eivät täytä ympäristömerkkien vaatimuksia. Nämä tulee erikseen määrittää myös sopimukseen käyttötarkoitukseltaan ja tarkistaa näiden vaatimukset erikseen.</i> <i>Ympäristömerkityjä puhdistusaineita löytyy esimerkiksi Joutsenmerkiltä ja EU-ympäristömerkiltä. Kriteeridokumentit ja lisätiedot saatavilla olevista tuotteista löytyy merkkien internetsivuilta: Joutsenmerkki – Puhdistusaineet EU-ympäristömerkki – Cleaning up</i> Tarkemmat ohjeet tyypin 1 ympäristömerkkien hyödyntämiseen hankinnoissa: Joutsenmerkki 2017: Opas ympäristömerkkien käyttämiseen julkisissa hankinnoissa	Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei). Tarjoajan on toimitettava luettelo sopimuksen toteuttamiseen käytettävistä puhdistusaineista ja esitettävä asiakirjat, jotka osoittavat niiden täyttävän vaatimukset. Tuotteiden katsotaan täyttävän vaatimukset, jos niille on myönnetty EU-ympäristömerkki, Joutsenmerkki tai muu vastaava tyypin I ympäristömerkintä (ISO 14024), joka suoraan täyttää vastaavat vaatimukset tai jonka myöntämiseksi käytetään samankaltaisia menetelmiä. Muu selvitys, joka osoittaa vaatimusten täyttymisen, hyväksytään myös. Pyydettyessä toimittajan tulee toimittaa selvitys, josta käy ilmi, että vaatimus täyttyy.

Vaatimus	Todentaminen
<p>Palvelun tuottamiseen käytettävät puhdistustuotteet:</p> <p>Esimerkki sopimusehdosta: Sopimustoimittajan on laadittava kuuden kuukauden kuluttua sopimuksen tekemisestä ja sen jälkeen kunkin sopimusvuoden lopussa selvitys, jossa ilmoitetaan kunkin puhdistuksessa käytetyn tuotteen nimi ja määrä. Tuotteista, joita ei mainita alkuperäisessä tarjouksessa, on toimitettava vaadittavat todisteet siitä, että ne ovat sopimuksen mukaisia.</p>	
<p>Kemikaalittomat siivousmenetelmät: Kemikaalittomia siivousmenetelmiä käytetään ylläpitosiivouksessa <i>[yleisten tilojen, luokahuoneiden, työhuoneiden ja kokoushuoneiden jne]</i> pöytä-, lattia-, seinä- ja kattopintojen sekä kaappien päivittäisessä puhdistuksessa.</p> <p>Poikkeuksen muodostavat <i>[keittiö, ruokasali, kylpyhuoneet, WC-tilat, leikkaussalit, laboratoriot jne]</i>. Kemikaalien käyttö lattioiden tahrannoistoon ja ikkunoiden puhdistamiseen on sallittua tarpeen mukaan, mutta ei päivittäin.</p> <p>Kemikaalittomilla siivousmenetelmillä tarkoitetaan menetelmiä, joissa puhdistus tapahtuu ilman kemiallisia tuotteita. Tällaisia ovat esimerkiksi imurointi, kuivien tai nihkeiden mikrokuituliinujen käyttö, höyrypuhdistus tai otsonointi.</p> <p><i>Huom: Kemikaalittomien siivousmenetelmien käyttö tulee olla suunniteltua ja tarkoituksen mukaista. Etenkin valikoiduissa tiloissa ylläpitosiivouksella, joka on päivittäistä, voidaan kemikaalien aiheuttamaa kuormaa tapauskohtaisesti vähentää tai siitä luopua kokonaan. Sairaalaolosuhteissa on tärkeää taata riittävä puhtaustaso ja [merkityt kohdat] tulee määrittää tapauskohtaisesti.</i></p>	<p>Tarjoaja toimittaa kopion työsuunnitelmasta/-ohjeista tai muu vastaa, josta käy ilmi kemikaalittomien siivousmenetelmien käyttö.</p>
<p>Siivousaineiden annostelu: Kaikki lattiapintojen, kylpyhuoneiden, WC-tilojen ja keittiön päivittäiseen siivoukseen käytettävät kemikaalit tulee annostella automaattisesti tai manuaalisesti annostelulaitteella.</p> <p><i>Automaattisella annostelulaitteella</i> tarkoitetaan järjestelmää, joka sekoittaa siivousaineen ja veden valmiiksi käyttöliuokseksi.</p> <p><i>Manuaalisesti tapahtuvalla annostelulla</i> tarkoitetaan mittalasin, pumpun tai vastaavan annostelulaitteen käyttöä.</p>	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei).</p>

Vaatus	Todentaminen
<p>Jätehuolto: Siivouskohteessa syntyvät jätteet lajitellaan ja käsitellään paikallisten jätehuoltomääräysten ja -järjestelmän mukaisesti.</p> <p><i>Huom: Vaatus koskee vain sopimuskohteessa syntyvää jätettä.</i></p>	<p>Ympäristösuunnitelma, toimintaohje tai muu vastaava kirjallinen selvitys, jossa on kuvattu, miten jätteenkäsittely hoidetaan siivouskohteessa.</p>
<p>Koulutus ja perehdyttäminen: Palveluntarjoajalla tulee olla uusien työntekijöiden koulutus- ja perehdyttämissuunnitelma, joka sisältää seuraavat asiat: [perehtyminen siivottaviin tiloihin, puhdistusmenetelmiin, aineisiin ja kemikaaleihin, laitteisiin ja koneisiin sekä jätehuoltoon].</p>	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei).</p>
<p>Ympäristösuunnitelma: Yritys tekee kirjallisen suunnitelman, joka sisältää (ympäristötavoitteet ja) toimenpiteet, joiden avulla yritys pyrkii parantamaan siivoustoiminnan ympäristövaikutuksia hankinnan kohteessa sopimuskauden aikana.</p> <p>Suunnitelma voi kattaa esim. seuraavia näkökohtia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • siivousaineiden/kemikaalien käyttö • jätteenkäsittely • kuljetukset • henkilökunnan ympäristöosaamisen kehittäminen • tms. <p><i>Huom: Voit määritellä ne asiat, joita vähintään haluat suunnitelman kattavan, mutta muista jättää tilaa myös uusille hyvälle ideoille. Suunnitelma on hyvä käydä läpi esimerkiksi vuosittaisissa kokouksissa ja tarpeen mukaan päivittää. Tämä tulee myös silloin kirjata sopimukseen.</i></p>	<p>Tarjoaja/valittu toimittaja toimittaa kirjallisen suunnitelman seuraavasti:</p> <p>Vaihtoehdot:</p> <p>a) Tarjoaja toimittaa ympäristösuunnitelman tarjouksen yhteydessä; tällöin ympäristösuunnitelman sisältö voidaan myös arvioida ja pisteyttää, jos niin halutaan.</p> <p>b) Kilpailutuksen voittanut palveluntuottaja tekee ja toimittaa suunnitelman [XX] kk kuluessa sopimuskauden alkamisesta.</p>

Sosiaalinen vastuu

Vaatus
<p>Edelläkävijätaso</p>
<p>Hankinnoilla työllistäminen:</p> <p>Esimerkki sopimusehdosta: Palveluntuottaja sitoutuu osana hankintasopimusta työllistämään vähintään [XX] kuukaudeksi [XX määrä] heikossa työmarkkina-asemassa olevaa henkilöä. Työllistettävä henkilö voi sijoittua mihin tahansa tehtävään</p>



palveluntuottajan tai sopimuksessa mainitun alihankkijan palvelukseen. Toimittaja raportoi työllistamisestä osana sopimuksen seuranta.

Huom: Heikossa työmarkkina-asemassa olevat henkilöt esimerkiksi: pitkäaikaistyöttömät, osatyökykyiset, maahanmuuttajat, nuoret. Ehtoa voi soveltaa myös esimerkiksi: oppisopimustyöllistämiseen, työkokeiluun, työharjoitteluun tai työssäoppimiseen. Hankintayksikön on määritettävä XX määrät markkinavuoropuhelussa.

[Tarkempia esimerkkejä, ohjeita ja sopimusehtoja hankinnoilla työllistämisen mallin käyttöönotosta: Hanki ja työllistä! Itseopiskelumateriaali julkisilla hankinnoilla työllistämiseen. \(2019\)](#)